

ПЕРЕХІД ІЗ ТРЕТЬОЇ ГРУПИ ЄДИННИКІВ У ЧЕТВЕРТУ

У консультації розповімо, як сільгосппідприємству, яке є платником єдиного податку (далі – ЄП) третьої групи, перейти до четвертої групи. Воно може зробити це як за власним бажанням, так і вимушено (коли перестає відповідати умовам перебування у третій групі єдинників).

Коли підприємство втрачає право бути платником ЄП третьої групи

Причини, з яких сільгосппідприємство повинне залишити лави єдинників третьої групи, такі:

- перевищення протягом календарного року встановленого обсягу доходу (тобто 7 млн грн);
- здійснення заборонених видів діяльності, перелічених у пп. 291.5.1 Податкового кодексу (далі – ПК);
- застосування негрошових способів розрахунків (у поточному році);
- провадження видів діяльності, не зазначених у реєстрі платників ЄП;
- наявність податкового боргу на кожне 1-ше число місяця протягом двох послідовних кварталів.

За наявності хоча б одного порушення із перелічених вище підприємство має відмовитися від статусу платника ЄП третьої групи.

Механізм переходу із третьої групи єдинників до четвертої

Умови переходу до четвертої групи платників ЄП ми навели в статті на с. 2 цього номера. Тож,

якщо підприємство виконує такі умови, воно може змінити свою групу і стати єдинником четвертої групи.

Питання переходу з третьої групи платників ЄП до четвертої не врегульовано ПК. У цьому випадку фактично відбувається перехід єдинника з однієї групи в іншу. Тому, користуючись пп. 298.1.5 ПК, підприємство мало б подати до органу ДПС заяву про зміну групи єдинників не пізніше ніж за 15 календарних днів (далі – к. д.) до початку наступного кварталу.

Але четверта група платників ЄП особлива (нагадаємо, вона трансформувалася декілька років тому з групи платників фіксованого сільськогосподарського податку), і деякі норми ПК, що стосуються платників ЄП, не можна в повній мірі до неї застосувати.

От і податківці, надаючи відповідь у ЗІР (категорія 108.02.01), зазначають, що платник ЄП третьої групи, який прийняв рішення про перехід у четверту групу, має спочатку взагалі відмовитися від спрощеної системи, а потім подати документи для реєстрації єдинником четвертої групи до 20 лютого звітного року.

Тож, щоб перейти із третьої групи єдинників до четвертої, сільгосппідприємство **повинне подати:**

- до контролюючого органу **заяву** про відмову від застосування спрощеної системи оподаткування (форму затверджено наказом Мініфіну від 16.07.2019 № 308) не пізніше ніж за 10 к. д. до початку нового календарного року (пп. 298.2.1 ПК). Тобто для реєстрації платником ЄП четвертої групи з 1 січня 2022 року заяву про відмову слід подати не пізніше 21 грудня 2021 року;
- **податкову декларацію** платника ЄП третьої групи за звітний рік (у строки, передбачені для квартальної звітності) і сплатити податкове зобов'язання з ЄП за IV квартал звітного року. Тобто для реєстрації платником ЄП четвертої групи з 1 січня 2022 року декларацію єдинника третьої групи слід подати не пізніше 9 лютого 2022 року;
- до 20 лютого 2022 року **документи для реєстрації** платником ЄП четвертої групи за переліком, наведеним у пп. 298.8.1 ПК. Тобто, щоб зареєструватися єдинником четвертої групи з 1 січня 2022 року, декларацію платника ЄП та розрахунок частки сільгоспвиробництва слід подати не пізніше 20 лютого 2022 року.

Майте на увазі: у разі добровільного переходу з третьої до четвертої групи єдинників підприємство ризикує взагалі втратити статус спрощенця.

Пояснимо цей момент. Якщо з якихось причин орган ДПС відмовить підприємству в реєстрації єдинником четвертої групи, а заяву про відмову від третьої групи воно подасть ще до кінця року, підприємство вже не зможе з 1 січня повернутися до третьої групи платників ЄП. У такому разі йому доведеться принаймні I квартал пере-

бувати на загальній системі, і тільки з II кварталу (за бажанням) воно зможе повернутися до третьої групи єдинників. Тому, перш ніж подавати заяву про відмову від спрощеної системи, слід зважити всі ризики, щоб бути впевненим, що всі умови реєстрації єдинником четвертої групи виконуються (докладно про такі умови див. на с. 2 цього номера).

Оподаткування перехідних операцій

Нагадаємо, згідно з ПК об'єктом обкладення ЄП:

- для платників третьої групи є сума отриманих ним коштів, а також деякі види доходу, отримані в матеріальній і нематеріальній формах у звітному періоді (абзац четвертий п. 292.1);
- для платників четвертої групи є площа сільгоспугідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водоймищ), яка перебуває у власності сільгосптоваровиробника або надана йому в користування, зокрема на умовах оренди (п. 292¹.1).

Тобто в разі переходу із третьої групи до четвертої у період перебування в третій групі ЄП буде обкладатися тільки операція з отримання передоплати за товари/послуги. Сума передоплати потрапить до доходу єдинника, який підлягає обкладенню ЄП (абзац четвертий п. 292.1 ПК).

Усі інші операції, розпочаті єдинником третьої групи (відвантаження товарів/послуг, отримання товарів/послуг, перерахування передоплати постачальнику) і завершені в період перебування в четвертій групі, не впливають на об'єкт оподаткування.

P

НЕ ГАЙТЕ ЧАСУ!

Отримуйте найкорисніші розсилання від «Балансу», ГО «ВБК» та **Uteka** вже зараз!

Надішліть нам електронного листа на **office@balance.ua** з П.І.Б., областю та ЄДРПОУ або телефонуйте **(056) 370-44-25**.